ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΤΟΥ κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

Ο ΛΟΡΔΟΣ

Μιὰ ποὺ ὅλος ὁ κόσμος φόρεσε τὰ Φράγκικα, ξέπεσε καὶ ἡ τέχνη τοῦ «Ἑλληνοράφτη».

— Κι' οἱ Καραγκούνηδες τώρα, φορέσαν Εὐρωπαϊκά! μονολογοῦσε ὁ Γιδομῆτρος ἀπὸ τὴν Κοζίτσα, ὅταν βρέθηκε ἀπένταρος καὶ χωρὶς δουλειά, μ' ἕνα κάλφα του, κοντὰ στὴν Καλαμπάκα.

— Πῶς νὰ γυρίση στὸ χωριό;...

Ἢ ἔπρεπε ν' ἀλλάξη κι' αὐτὸς ἐπάγγελμα ἢ νὰ φύγη ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα.

— Δὲν «ρογιαζόμαστε» καλόγηροι τοῦπε μιὰ μέρα ὁ κάλφας του, ἕνα «σκαθάρι» ἀπὸ τὰ Κουτουλίστια, τετραπέρατο παιδὶ καὶ συγγενὴς τοῦ Δημάρχου Ὀφιονείας.

Καὶ τοῦ ἔδειξε ἔμπρός του τὰ «Μετέωρα» ὀρθούμενα ψηλά, περίφανα, σὰν ἀητοφωλὲς στὸν οὐρανὸ ἐπάνω.

— Δὲν φοροῦνε φουστανέλλες οἱ καλόγηροι μωρέ, εἶπε ὁ Γιδομῆτρος.

— Φοροῦνε ὅμως οἱ «ἑλληνοράφτες» ράσα, ἐπέμενε ὁ κάλφας.

Ὁ Γιδομῆτρος ἔπεπε σὲ συλλογή. Ἐπιπρός του ἐκρεμιώτανε ὁ γιορτινός του «ντουλαμᾶς» δόξα τῆς τέχνης του καὶ στόλισμά του, γεμάτος μπρσίμια καὶ κεντήματα, «τιρτίρια» καὶ χρυσάφια!

Τί ἦταν καὶ πῶς ἔλαμπε, σὰν τὰ φοροῦσε στὰ πανηγύρια!

Ἔβγα ἤλιε μ' γιὰ νὰ βγῶ,
φέξε μου, νὰ σοῦ φέξω.

Κι' οἱ Καραγκούνηδες φραγκέψαν.

Γυάλιζε ὁ Γιδομῆτρος κι' ἄστραφτε καὶ χρυσολαμποκοποῦσε!

Μὰ τώρα ὁ κόσμος ἐσκοτείνιασε, ἐντύθηκε τὰ μαῦρα, οὔτε σειρήτια τώρα, οὔτε χρυσοκεντητά, οὔτε γραμμές, οὔτε καὶ λεβεντιὰ καμμιά.

— Οὔτε καπότα Καραγκούνικη, δὲν εὕρισκε νὰ μπαλώση ὁ Γιδομῆτρος! Κ' ἔμεναν ἄχρηστα δεξιὰ κι' ἀριστερά του, τὰ σύνεργα καὶ τὰ σακκούλια του, ἡ ἀσημοθυλιές, τὰ τέλια καὶ τὰ χρυσονήματα, τέχνη μεγάλη, ποὺ δὲν τὴν νοιώθει ἡ νέα γεννεά, ὄμορφιά, ποὺ δὲν τὴν ζητᾶνε πλέον!

Ὁ κάλφας ἐστεκόταν δίπλα του, σὰν ἱεροδιάκονος σιωπηλὸς ἔμπρὸς στὸ Δεσπότη.

Μὰ ἡ συλλογὴ τοῦ Γιδομήτρου δὲν βάσταξε πολύ. Σηκώθηκε ἀπότομα ἀπάνω, φόρεσε τὸν γιορτινό του ντουλαμᾶ, τὴν σκούφια τὴν γαϊτανοφόρα, τὴν ἄσπρη φουστανέλλα τῆς Λαμπρῆς καὶ τὰ τσαρούχια τ' Ἀρτινά, ποὺ μοσχοβολοῦσαν «τελατίνι», πέρασε τ' ἀσημοζούναρο καὶ τὸ γιλέκο μὲ τὰ χρυσᾶ «γαντζούδια»...

— Τί ἔπαθες ἀφεντικό! Τόλμησε ὁ κάλφας νὰ ρωτήση!

Τί ἤθελες νὰ πάθη;

— Ἀφοῦ οἱ ἄλλοι ἐφραγκέψανε, κι' αὐτὸς θὰ γείνη... λόρδος!

Λόρδος μὲ φουστανέλλες, θὰ μοῦ πῆς;

Τί διάολο λόρδος θὰ ἤτανε ἂν δὲν ἤτανε σκερτσῶζος;

Δὲν ἔχει νὰ κάμη ὅμως... Ὁ Γιδομῆτρος πῆρε τὴν ἀπόφασί του.

— Ἔλα, κουνήσου, φεύγουμε γιὰ τὰ Μετέωρα! εἶπε στὸν κάλφα του.

***

Ἄνοιξ' ἡ πόρτα τῆς Μονῆς καὶ πετάχθησαν οἱ καλόγεροι στὴ σειρὰ μόλις φτάσαν ἐκεῖ.

— Ποιὸς εἶν' αὐτός; Ποιὸς εἶν' αὐτός;

Ρωτοῦσανε τὸν κάλφα.

Ἔβγα ἤλιε γιὰ νὰ βγῶ,
λάμψε, γιὰ νὰ λάμψω!

— Ἕνας μεγάλος λόρδος καὶ τρανός.

— Καὶ γιατὶ ἦρθε δῶ πέρα;

— Νὰ γράψη στὴν Ἀγγλία γιὰ τὰ Μοναστήρια!

— Μπρέ! Μπρέ! Μπρέ! Μπρέ, μεγάλος ἄνθρωτος θὰ εἶνε!

— Κύττα-κύττα τὸ μάτι του!

— Βρὲ Παναγία βοήθα!

Ὁ Γιδομῆτρος στάθηκε στὴ μέση τῆς Αὐλῆς, περίφανος καὶ βλοσυρός, κυττάζοντας πρὸς τὸν οὐρανό, κατσούφης καὶ σκεπτικός, μὴ καταδεχόμενος κανέναν ἀπ' τοὺς καλογέρους νὰ κυττάξη.

Ὁ κάλφας ξηγοῦσε ἀπὸ πίσω σιγανὰ-σιγανά, ψιθυριστά:

— Δὲν ξέρετε τὶ μεγάλος ἄνθρωπος ποὺ εἶν' αὐτός! Ἔ, ρὲ καὶ τὶ ἔχει νὰ γράψη!...

— Μὰ γιατὶ νὰ κάθεται ὀρθός, φέρτε του μιὰ πολυθρόνα τοῦ ἀνθρώπου, διέταξε ὁ ἅγιος ἡγούμενος!

— Ἄ μπᾶ! μπᾶ! μπᾶ! μπᾶ! φώναξε ὁ κάλφας. Δὲν κάθεται αὐτὸς ποτέ!

Οἱ καλόγεροι ὀπισθοχωρήσανε μὲ σεβασμό.

— Μὰ γιατὶ στέκεται ἔτσι σὰν μαρμαροκολῶνα; Ρώτησεν ὁ γεροντώτερος.

— Ἐξετάζει.

— Κ' ἡ φουστανέλλες;..

Θέλησε νὰ ρωτήση ὁ ἡγούμενος.

— Πῶς θὰ μελετήση τὸν τόπο χωρὶς φουστανέλλες!

— Μπρέ, μπρέ, μπρέ, μπρέ. Μεγάλος ἄνθρωπος θὰ εἶν' αὐτός!

— Μεγάλος λέει! Δὲν τὸν χωράει μιὰ κοτζὰμ Ἀγγλία.

Γιὰ μιὰ στιγμὴ ὁ ἡγούμενος καλοῦσε τὸν ἕνα καὶ τὸν ἄλλο ἀπὸ τοὺς μοναχοὺς καὶ τοὺς ἔδινε ὁδηγίες.

Ὁ Γιδομῆτρος ἔμενε ἀκίνητος, κυττάζοντας πάντα τὸν οὐρανὸ ἐπάνω.

— Μωρὲ τὶ ἄνθρωπος ποὺ εἶνε! Θὰ τοῦ κάνουμε τραπέζι.

— Μπᾶ! μπᾶ! μπᾶ! Διέκοψεν ὁ κάλφας. Δὲν δέχεται αὐτὸς φιλοξενίες! Ὅτι ἔχετε στὸ ταγάρι νὰ τὰ βάλλετε!

Καὶ τοὺς ἔδειξε τὸ μεγάλο ἀδειανὸ δισσάκι, ποὺ βαστοῦσεν στοὺς ὤμους του.

Τὸν ὑποδέχθησαν σκυφτοὶ εἰς τοῦ Μοναστηριοῦ τὴν πόρτα.

— Μὰ τί, ἔτσι θὰ φύγη ὁ ἄνθρωπος, χωρὶς νὰ πιῆ ἕνα νερό;

— Τίποτα! Τίποτα! Στὸ ταγάρι! Στὸ ταγάρι!

— Μὰ τὶ θὰ ποῦν στὴν Ἀγγλία ἂν τὸν ἀφίσουμε νὰ φύγη ἔτσι;

— Μὴν τὸν θυμώνετε, γιὰ τὸ Θεό! Θὰ γράψη στὴν Ἀγγλία αὐτὸς γιὰ τὰ Μοναστήρια! Θὰ γράψη πράμματα πολλά!

— Νὰ γράψη, σὲ παρακαλοῦμε καὶ γιὰ μᾶς!

— Καὶ βέβαια θὰ γράψη.

— Ἂς τὸν περιποιηθοῦμε τὸ λοιπόν!

- Τίποτε! Εἶπα! Τίποτε! Στὸ ταγάρι. Εἶνε μεγάλος ἄνθρωπος αὐτὸς καὶ δὲν δέχεται τραπέζια. Στὸ ταγάρι!...

***

Μὲ πομπὴ καὶ σεβασμὸ τὸν συνεβγάλανε οἱ καλογέροι. Ἔμπρὸς ὁ λόρδος ἀλύγιστος καὶ σοβαρὸς καὶ πίσω ὁ κάλφας φορτωμένος τὸ ταγάρι, ποὺ δὲν σηκωνότανε!

Σὰν τὸν βγάλαν ὡς παρακάτω, τοὺς χαιρέτησαν κι' ὁ κάλφας τοὺς προσκύνησε.

— Πές του νὰ γράψη καὶ γιὰ μᾶς!

— Κατὰ πῶς καταλαβαίνω ἀπ' τὸ ταγάρι, ἔχει νὰ γράψη πολλά.

Σὰν προχωρῆσαν πρὸς τὴν Καλαμπάκα, καὶ στρίψανε ἀπὸ τὸ Μοναστῆρι, νὰ μὴ φαίνωνται ὁ Γιδομῆτρος, ξετεζαρώθηκε, γέλασε τὸ πρόσωπό του καὶ εἶπε στὸν κάλφα του:

Εἶδες πόσο μοῦ πάει γιὰ Ἐγγλέζος!

— Σὰν νἄρθες ψὲς ἀπ' τὸ Λονδῖνο; Ἕνα μονάχα....

— Σὰν τί;

— Νὰ μὴ φυσᾶς καὶ ξεφυσᾶς μπρὸς στοὺς καλογήρους γιατὶ μυρίζουνε τὰ χνῶτα σου ἀπ' τὴν πεῖνα.

— Δὲν φυσᾶνε μωρὲ οἱ Ἐγγλέζοι;

— Φυσᾶνε, μάστερα, μὰ εἶνε καὶ φαγωμένοι!...

Σταμ. Σταμ.

— Γιατὶ δὲν σηκώνω τὸ ταγάρι!